

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/154/2018
Identifikačné číslo spisu:	5113219743
Dátum vydania rozhodnutia:	05.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5113219743.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. Q. bývajúcej v W., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., so sídlom v Čadci, Potočná 2835/1A, IČO 36 866 849, proti žalovanej Fakultnej nemocnici s poliklinikou Žilina, so sídlom v Žiline, Vojtecha Spanyola 43, zastúpenej spoločnosťou HADBÁBNA & spol., advokátska kancelária, s.r.o., o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 7C/176/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2017 sp.zn. 7Co/268/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina rozsudkom z 1. marca 2017 č.k. 7C/176/2013-188 zamietol žalobu, ktorou žalobkyňa požadovala, aby súd rozhodol o splnení povinnosti žalovanou zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur vzniknutej úmrtím jej manžela v dôsledku protiprávneho konania (neposkytnutia adekvátnej liečby) žalovanej. Žalovanej a štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa nepreukázala prvý a základný predpoklad pre vznik zodpovednosti žalovanej ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, t.j. že jej postup bol „non lege artis“. Za nadbytočné súd preto považoval dokazovať splnenie ďalších kumulatívnych podmienok, a to vznik ujmy a príčinnej súvislosti. Tvrdenia žalobkyne, že k smrti jej manžela a tým k zásahu do jej súkromného a rodinného života došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovanej spočívajúceho v neadekvátnej a zle poskytnutej zdravotnej starostlivosti (nielen chirurgický zákrok, ale aj následný ďalší celý liečebný proces) neboli preukázané ani vyšetrovaním vykonaným Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pri výkone dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti manželovi žalobkyne. Z protokolu o výkone dohľadu týmto

úradom č. 711/2011 vyplýva, že u dohliadaného subjektu neboli zistené nedostatky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a že zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne v súlade s platnými právnymi predpismi. Tvrdenia žalobkyne neboli preukázané ani znaleckým dokazovaním. Znalec v závere znaleckého posudku vyslovil jednoznačný záver, že jedinou kauzálnou modalitou v liečbe manžela žalobkyne v súvislosti s jeho ochorením bol chirurgický výkon, k úmrtiu však nedošlo v príčinnej súvislosti s vykonaním operačného výkonu. Išlo o úmrtie z chorobných príčin bez súvislosti s poskytnutím zdravotnej starostlivosti. Súd nepovažoval za potrebné doplniť na návrh žalobkyne znalecký posudok na skúmanie odbornosti MUDr. V. vykonávajúceho operáciu, nakoľko znalecká organizácia v znaleckom posudku uviedla, že rozsah operačného zákroku zodpovedal rozsahu zhubného ochorenia, bol realizovaný v súlade dnešných (aktuálnych) odporúčaní, v dostatočnom rozsahu a odborne medicínsky správne. Návrh na výsluch svedkov MUDr. V. a MUDr. R., ktorí podľa vyjadrenia žalobkyne jej sľúbili po operácii manžela, že bude žiť, zamietol ako bez vplyvu na posúdenie uplatneného nároku žalobkyne.

2. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 29. novembra 2017 sp.zn. 7Co/268/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku potvrdil. Vo výroku o trovách konania a trovách štátu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 50% a priznal štátu proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania, ktoré platil vo výške 50%. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a dospel z vykonaného dokazovania k správny právny záverom, preto sa s jeho rozhodnutím v plnom rozsahu stotožnil. K námietke nevykonania dôkazu navrhnutými svedkami MUDr. V. a MUDr. R. odvolací súd uviedol, že rovnako ako súd prvej inštancie má za to, že takéto dokazovanie by bolo nadbytočné s poukazom na závery Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a závery znaleckého posudku. V oboch bolo konštatované, že nedošlo k pochybeniu pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti, nebola zanedbaná a bola poskytnutá správne a primerane. Pokiaľ sa aj nekonala konzultácia pacienta v rámci multidisciplinárneho konania, ako uvádza žalobkyňa, uvedené nemožno s poukazom na vykonané dôkazy považovať za poskytnutie starostlivosti „non lege artis“. Rovnako zo znaleckého posudku vyplýva, že pooperačné komplikácie nebolo možné predvídať a ani im zabrániť. Náhradu trov konania a trov konania štátu odvolací súd znížil na 50% vzhľadom na dôvody osobitného zreteľa.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Namietala, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces. Súd nevykonával ňou navrhnuté dôkazy výsluchom svedkov MUDr. V. a MUDr. R., výsluch ktorých ako bezprostredne ošetrojúcich lekárov bol potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súdni znalci pri vypracovaní znaleckého posudku nemali bez ich výpovedí žiadne údaje k tomu, aby mohli jednoznačne prijať záver, že pooperačné komplikácie nebolo možné predvídať.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (viď napríklad rozhodnutia sp.zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr.

rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu spzn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

8. Aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je ani podľa novej právnej úpravy „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

9. Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Oproti úprave účinnej pred týmto dňom ide ďalej v tom zmysle, že nevyžaduje len to, aby bol dovolateľ zastúpený advokátom, ale aj to, aby už podané dovolanie bolo spísané advokátom (pravda, ak nejde o prípady uvedené v § 429 ods. 2 CSP). Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti.

10. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

14. V danom prípade žalobkyňa v dovolaní namieta nedostatky, ku ktorým podľa jej názoru došlo v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie. Tvrdí, že súdy rozhodli bez obstarania relevantných dôkazov (výpovede lekárov MUDr. V. a MUDr. R.).

15. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie strán sporu (§ 185 ods. 1 CSP). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). Na okraj dovolacích súdov uvádza, že závery Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a tiež znaleckého posudku sú jednoznačné v tom, že nedošlo k zanedbaniu zdravotnej starostlivosti u manžela žalobkyne a jej poskytovateľ nepostupoval v rozpore s objektívnym právom. Výsluch svedkov k vzniku ujmy a príčinnej súvislosti konaním ošetrovujúcich lekárov by nič nezmenil na tejto skutočnosti, a preto súdy správne považovali ich výsluch za nadbytočný.

16. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci a došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazu - znaleckého posudku, dovolací súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R125/1999, R 42/1993 a napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

17. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, dovolací súd ho podľa § 477 písm. c/ CSP odmietol.

18. Úspešnej žalovanej dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože jej žiadne nevznikli.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.